

Lluís Aguiló

PARÀLISI

PER AGITACIÓ

CAPITALISME, CATATONIA
I PRESENT SEGRESTAT

© Lluís Aguiló, 2026
© Epíleg: Adrià Porta Caballé, 2026
© Coberta: Sílvia Clotet Vidal

De la correcció: Susanna Huguet

Drets reservats per a totes les edicions en català

© Ned ediciones, 2026

Primera edició: març, 2026

Preimpresió: Moelmo SCP
www.moelmo.com

ISBN: 979-13-87967-07-9
Dipòsit legal: B 1789-2026

Imprès a Podiprint
Printed in Spain

La reproducció total o parcial d'aquesta obra sense el consentiment exprés dels titulars del *copyright* està prohibida a l'empara de la legislació vigent.

Ned Ediciones
www.nedediciones.com

ÍNDIX

1. Paràlisi agitant	9
2. 7 de juliol del 1962	23
3. La fuga nostàlgica	39
4. Tria de nou i tria millor	53
5. El fantasma de l'autoexplotació	65
6. Sortida a la servitud voluntària	81
7. Dins i contra la catatonia	95
 Epíleg: Un correcamins davant del buit, d'Adrià Porta Caballé	 109
Bibliografia	119

*A la Marina, a l'Adrià i al meu pare, perquè mai es
pensa sol, en una cambra escalfada per una estufa.*

1. PARÀLISI AGITANT

La catatonia és «aquest afecte és massa fort per a mi», i la fulguració, «la força d'aquest afecte m'arrossega».

Deleuze i Guattari, *Mil altoplans*

La impotència contemporània comparteix amb els estats hipnòtics la catatonia, per descomptat; però, sobretot, el sentiment de plenitud desbordant que és causa i suport de la catatonia.

Paolo Virno, *Sobre la impotència*

No vivim tancats en cap present perpetu, sinó en un temps contret entre els pendents i els possibles.

Amador Fernández-Savater, *Capitalisme libidinal*

L'any 1926, la Rose R. somia que està tancada en un castell inaccessible que té la forma del seu propi cos. Somia amb encanteris i que el món s'ha detingut, amb una mort que és diferent de la mort, somia que es converteix en una estàtua de pedra que viu i sent. Sens dubte, es podria concloure que es tracta d'un somni premonitori: la jove Rose, de vint-i-un anys, veu el que vindrà. I, no obstant

això, si seguim a Freud, no podem acceptar que els somnis siguin ni simples produccions d'estímuls externs, ni, tampoc, premonicions.¹ L'allau de somnis de la Rose no és fruit d'un conjunt d'estímulacions sensorials, ni una premonició, sinó que és el començament de la malaltia. Si ens mantenim en l'àmbit freudià, el somni de la Rose és un «somni d'angoixa», un somni que, tal vegada, naixia arran d'una intuïció diürna —el formigueig a una mà que anticipava la malaltia—, però que es veia reforçat amb un desig inconscient: de fet, és millor emmalaltir que pensar a emmalaltir. La Rose preferia acabar amb el dubte i emmalaltir realment per, d'aquesta manera, reduir totes les tensions que genera la simple possibilitat de morir. Certa pulsio de mort. Així, el somni tracta l'angoixa de l'esdevenir del seu propi cos, un cos que, poc després, esdevindrà immòbil com els fonaments d'un castell mil·lenari. I, malgrat tot, el més rellevant no és la natura angoixant del somni, sinó la imatge que presenta de la malaltia de la Rose.

El seu *castell-cos* no és el castell del *Dràcula* de Bram Stoker, on el jove advocat serà acollit calorosament per un grup de vampirs, fins a quedar atrapat entre les urpes del famós comte. Tampoc no és el castell de vampirs de Mark Fisher, que busca acollir i apropiar-se de tot allò que hi ha fora per sotmetre-ho a l'immobilisme actual —individualitzar les persones, crear dificultats barroques per a la pràctica, etcètera.² El castell de la Rose no és ni un lloc acollidor que, en realitat, conté el mal, ni el laberint on es

1. Sigmund Freud, *La interpretación de los sueños* (vol. 1), Amorrortu Editores, Buenos Aires, 2019.

2. Mark Fisher, «Salir del castillo de vampiros», a *K-Punk-Volumen 3. Escritos reunidos e inéditos (reflexiones, comunismo ácido y entrevistas)*, Caja Negra, Buenos Aires, 2021, pàgs. 109-11.

desarticulen els arguments de classe en la societat contemporània. Més aviat, és el *cos paralitzat*. El castell és el seu cos —cadascú viu en el seu castell!— actualitzant aquella antiga doctrina del cos com a presó de l'ànima. A diferència del *soma-sema* utilitzat per Plató per justificar la teoria de les ànimes al *Fedre*, el *castell-cos* de la Rose no és una manca de visió del món intel·ligible.³ No és que la Rose es vegi abocada a la vida terrenal i sigui incapaç de sortir de la caverna, sinó que es com una matrioixca: una presó dins la presó. De fet, el *castell-cos* dels somnis de la Rose és un lloc tancat —sense portes ni finestres, com li agradava dir a Leibniz— on la carn i els ossos s'han convertit en pedres i, per tant, ha quedat immobilitzat.

L'any 1935, la Rose ingressa a l'hospital Mount Carmel de Nova York on, durant els anys posteriors a l'ingrés, es forma el grup de pacients afectats per encefalitis letàrgica que, com estàtues de pedra, aniran omplint els passadissos i les sales d'aquell asil. L'any 1966, una infermera explicava a Oliver Sacks que, malgrat que la Rose feia trenta anys que estava allà, pràcticament no havia envellit. Des de la seva cadira de rodes, la bella dorment semblava observar el món com si estigués a punt de dir alguna cosa o a punt de recordar-ne alguna altra. La carn havia esdevingut pètria i, mentre es mantenia rígida i immòbil, semblava que tingués poc més de trenta anys quan, en realitat, ja havia superat la seixantena. Més enllà de tractaments contra l'envelliment, la Rose vivia en el seu castell de carn i ossos i la seva postura conservava el cos més enllà de l'evident pas del temps. Afectada per una acinèsia —falta de moviment o incapacitat per cometre moviments vo-

3. Platón, «Fedro», a *Diálogos III*, Gredos, Madrid, 1988.

luntaris—, la Rose havia assenyalat amb el seu somni no una simple premonició sinó la imatge que permetia a Sacks endinsar-se entre aquell mar de cossos catatònics: els pacients del Mount Carmel eren castells, cossos que havien esdevingut estàtues.

En els primers moments, l'encefalitis letàrgica que afectava la Rose es presentava com a insomni o com a somnolència, com a moviment sincopat o paràlisi, és a dir, sempre mitjançant grans oposicions que, si fa no fa, acabaven produint un estat catatònic. I d'aquesta manera, una allau de nomenclatura mèdica servia per explicar la vida d'aquells pacients: la catalèpsia, l'abúlia, la pèrdua de les facultats motrius voluntàries, l'estereotípia verbal o el mutisme, eren sols alguns dels símptomes que els conduïen a romandre tancats en el seu propi castell. Malgrat que molts dels qui van contraure la malaltia van morir poc després, els casos que presentava Sacks en el seu llibre *Awakenings* eren els casos dels sobrevivents i, per tant, dels oblidats.⁴ Tots els pacients de Sacks portaven anys amb un parkinsonisme, semblant a una síndrome catatònica: rígids i sense aparent sensibilitat, alguns podien xiuxiuejar, altres no, alguns movien els ulls, altres fixaven la mirada a l'infinit i tots semblaven morts en vida.

Quan, durant l'estiu del 1969, Oliver Sacks va començar a aplicar als pacients un tractament experimental, a partir del fàrmac L-DOPA, totes les estàtues van anar recuperant la mobilitat. El Leonard va ser el primer a despertar i explicava que l'hospital era un zoo humà, però no perquè fos una gran gàbia on estaven tots tancats, sinó perquè cadascun d'ells era un zoo humà en si mateix i, com la pantera de Rilke, es veien tancats en ells matei-

4. Oliver Sacks, *Despertares*, Anagrama, Barcelona, 2021.